

Яценко А.Л., магістрант

Науковий керівник: к.е.н., доц. Грабчук І.Л.

Державний університет «Житомирська політехніка»

Теоретичні засади інформаційної безпеки в бухгалтерському обліку

Стрімкий розвиток інформаційних технологій, посилення їх ролі в економіці та суспільстві зумовлює актуальність досліджень питань інформаційної безпеки. Враховуючи значення бухгалтерського обліку в генеруванні інформації про діяльність підприємства, важливим є вивчення питань забезпечення інформаційної безпеки саме в бухгалтерському обліку.

Основою формування інформаційної безпеки підприємства є ідентифікація реальних і потенційних загроз внутрішнього і зовнішнього характеру його обліковій інформації. При цьому слід враховувати, що активне використання програмного забезпечення в бухгалтерському обліку, впровадження сучасних інформаційних технологій поруч зі значними перевагами приховує в собі також і ряд загроз, зокрема, проникнення сторонніх осіб в бази облікових даних, комп'ютерні віруси, помилкове введення облікових даних, помилки в процесі проектування і впровадження облікових систем тощо. Бухгалтери повинні бути обізнані щодо питань ідентифікації загроз обліковій інформації, вибору методів її захисту. З цією метою нами узагальнено основні джерела загрози інформаційній безпеці підприємства:

- порядок внутрішнього регулювання бухгалтерського обліку на підприємстві (положення про бухгалтерську службу, облікова політика для цілей бухгалтерського і податкового обліку, форма бухгалтерського обліку);
- функціонування облікової системи (збір первинних облікових даних, формування облікових регістрів, зберігання і захист бухгалтерської інформації, формування і представлення бухгалтерської звітності);
- порушення вимог, які висуваються законодавством України (особливо актуально в частині забезпечення електронного документообігу);
- персонал підприємства (керівництво, працівники бухгалтерської служби, інший персонал);
- вірусні атаки.

Специфічною загрозою для бухгалтерського обліку як інформаційної системи є недостовірність інформації, яка міститься в ньому та яка може виникнути внаслідок різних чинників (навмисних і ненавмисних помилок облікового персоналу чи інших осіб, а також помилок у використовуваних спеціалізованих програмних продуктах) [1]. Для більш повної оцінки ризику викривлення інформації слід розробити класифікацію небажаних подій в бухгалтерському обліку як спеціалізованої інформаційної системи. Оцінка ризику в рамках розробленої класифікації дозволить виявляти зони підвищеного ризику з тим, щоб вживати заходів по його зниженню.

Забезпечення інформаційної безпеки в бухгалтерському обліку передбачає створення таких умов, за яких використання, втрата або пошук бухгалтерської інформації, працівниками підприємства або зовнішніми користувачами з високою ймовірністю не призведе до виникнення загроз припинення діяльності підприємства. Саме тому зміст поняття інформаційної безпеки в бухгалтерському обліку повинен розкриватися через характеристику таких елементів:

- надійність роботи техніки (комп'ютери, планшети, роутери тощо);
- захист програмного забезпечення, що використовується для ведення бухгалтерського обліку;
- класифікація та збереження найбільш важливих облікових даних;
- усунення несанкціонованого доступу до облікової інформації.

Отже, ефективна система інформаційної безпеки в бухгалтерському обліку повинна бути вбудована в систему управління підприємством і гарантувати:

- конфіденційність інформації, критично важливою для підприємства або для прийняття рішення;
- цілісність інформації та пов'язаних з нею процесів (створення, введення, обробка і виведення);
- оперативний доступ до різної інформації в будь-який момент часу;
- можливість накопичення і збереження інформації, тобто збереження попередніх варіантів;
- мінімізацію інформаційних ризиків шляхом виконання компенсаційних заходів тощо.

Перекручення або неповнота облікової інформації можуть виникнути на будь-якому етапі облікового процесу, тому при оцінці ризиків інформаційної безпеки в бухгалтерському обліку слід аналізувати всі етапи її руху. Однак неповнота і помилки попередніх етапів автоматично позначаються на достовірності інформації, що формується на наступних етапах обліку, тому етапу первинного спостереження слід приділити найбільшу увагу.

Список використаних джерел:

1. Федоренко И.В. Методические вопросы оценки риска информационной безопасности в бухгалтерском учете. *Вестник КрасГАУ*. 2015. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodicheskie-voprosy-otsenki-riska-informatsionnoy-bezopasnosti-v-buhgalterskom-uchete> (дата обращения: 01.11.2020).